

Sp. 20. Tillaga til þingsályktunar [20. mál]

um fullgildingu samnings milli Íslands og Bandaríkjanna til að auðvelda framkvæmd varnarsamstarfs ríkjanna.

(Lögð fyrir Alþingi á 109. löggjafarþingi 1986.)

Alþingi ályktar að heimila ríkisstjórninni að fullgilda fyrir Íslands hönd samning milli ríkisstjórnar lýðveldisins Íslands og ríkisstjórnar Bandaríkja Ameríku til að auðvelda framkvæmd varnarsamstarfs ríkjanna sem undirritaður var í New York 24. september 1986.

Athugasemdir við þingsályktunartillögu þessa.

I

Með þingsályktunartillögu þessari leitar ríkisstjórnin samþykkis Alþingis við fullgildingu samnings milli Íslands og Bandaríkjanna til að auðvelda framkvæmd varnarsamstarfs ríkjanna sem undirritaður var í New York 24. september 1986 af Matthíasi Á. Mathiesen utanríkisráðherra og George P. Shultz utanríkisráðherra Bandaríkjanna. Samningurinn er birtur með þingsályktunartillögu þessari (fskj. I) ásamt samkomulagi um framkvæmd 1. greinar samningsins (fskj. II) er þeir undirrituðu við sama tækifæri.

Samningurinn leysir ágreining milli Íslands og Bandaríkjanna sem staðið hefur í u.þ.b. 2½ ár um flutninga á sjó vegna varnarliðsins á Keflavíkurlflugvelli.

II

Meginatriði samningsins er að finna í 1. og 4. gr. hans. Samkvæmt 1. gr. verða sjóflutningar fyrir varnarliðið í höndum íslenskra og bandarískra skipa á samkeppnisgrundvelli. Í 4. gr. segir að samningurinn gangi fyrir eldri ósamrýmanlegum lögum Íslands eða Bandaríkjanna. Er hér átt við bandarísk lög frá 1904, „Cargo Preference Act“, en á Íslandi er ekki um að ræða ósamrýmanleg lög. Með ákvæðum þessum eru felld niður þau forréttindi sem gilt hafa á þessu sviði.

Eins og fram kemur í inngangsorðum samningsins er hann gerður með hliðsjón af mikilvægi varnarsamstarfs landanna og sérstöðu Íslands. Er hann því ekki talinn hafa fordæmisgildi gagnvart öðrum ríkjum.

Í 1. gr. samningsins er viðurkennt að skip frá báðum ríkjunum geti tekið þátt í samkeppni um flutningana og gengið út frá því að ríkin tvö geri með sér samkomulag um heildarskiptingu milli íslenskra og bandarískra skipafélaga til þess að ná markmiðum samningsins. Samkomulag þetta er ekki hluti samningsins og má breyta því eftir þörfum án atbeina Bandaríkjaþings, ef aðilar samningsins verða ásáttir um það.

Með samkomulagi því sem undirritað var um leið og samningurinn er gert ráð fyrir samkeppni þar sem lægstbjóðandi flytji 65 af hundraði farmsins en næstbjóðandi frá hinu landinu flytji afganginn. Þó er ekkert því til fyrirstöðu að lægstbjóðandi flytji meiri farm ef bjóðandinn frá hinu landinu er ekki til reiðu.

Þar sem hætta getur verið á að tilboð næstbjóðanda frá hinu landinu verði hærra en sanngjarnt megi teljast, t.d. vegna takmarkaðrar samkeppni, er í samkomulaginu gert ráð fyrir því að hlutadeigandi bandarísk stjórnvöld geti gripið inn í og lækkað farmgjald bandarísks skipafélags í réttmætt verð miðað við eðlilegan kostnað félagsins og sanngjarnan hagnað. Að því er varðar íslensk skipafélög skal slík ákvörðun um farmgjald háð samráðum bandarískra og íslenskra stjórnvalda.

Samkvæmt samningnum verða bandarísk skipafélög að nota skip undir bandarískum fána við flutningana en íslensk skipafélög eru ekki bundin slíkri kvöð heldur mega nota hvaða skip sem þau gera út, þar á meðal leiguskip.

Í 2. gr. samningsins er kveðið á um fullgildinguna í samræmi við stjórnskipunarreglur í hvoru aðildarríki. Hefur samningurinn þegar verið lagður fyrir öldungadeild Bandaríkjaþings og hlotið samþykki hennar.

Samningurinn er skv. 3. gr. uppsegjanlegur með 12 mánaða fyrirvara en gildir annars meðan varnarsamningur landanna, eða samningur sem kemur í hans stað, er í gildi.

Fylgiskjal I.

SAMNINGUR

**milli lýðveldisins Íslands og Bandaríkja Ameríku
til að auðvelda framkvæmd
varnarsamstarfs ríkjanna.**

Ríkisstjórnir lýðveldisins Íslands og Bandaríkja Ameríku,

minnugar þess að ríkisstjórn lýðveldisins Íslands og ríkisstjórn Bandaríkja Ameríku hafa með varnarsamningi milli lýðveldisins Íslands og Bandaríkja Ameríku á grundvelli Norður-Atlantshafssamningsins, sem undirritaður var 5. maí 1951 („varnarsamningurinn“), um langt skeið gert ráðstafanir varðandi notkun aðstöðu á Íslandi til varnar landinu og þar með einnig til varnar svæði því sem Norður-Atlantshafssamningurinn tekur til;

TREATY

**between the Republic of Iceland and the
United States of America to Facilitate
their Defence Relationship**

The Government of the Republic of Iceland and the Government of the United States of America,

Considering that the Government of the Republic of Iceland and the Government of the United States of America have, by the Defense Agreement Pursuant to the North Atlantic Treaty between the Republic of Iceland and the United States of America, signed on May 5, 1951 („Defense Agreement“), long maintained arrangements for the use of facilities in Iceland in defense of Iceland and thus also the North Atlantic Treaty area;

taka mið af mikilvægi varnarsamningsins fyrir samskipti Íslands og Bandaríkjanna, svo og einstæðu gildi hans fyrir Norður-Atlantshafsbandalagið;

viðurkenna þörfina á því að Ísland og Bandaríkin beri skyldur og njóti réttinda samkvæmt varnarsamningnum með réttmætum hætti;

taka tillit til langvarandi þátttöku skipa, sem gerð hafa verið út af íslenskum skipafélögum, og bandarískra skipa í flutningum fyrir varnarliðið milli Bandaríkjanna og Íslands í þágu varnarráðstafana á grundvelli varnarsamningsins;

viðurkenna að sanngjörn þátttaka skipa beggja landanna í vöruflutningum vegna varnarsamningsins muni treysta samskipti aðilanna og bæta samvinnu á nauðsynlegum sviðum varnarmála;

viðurkenna brýna þörf á að tryggja fullnægjandi sjóflutninga milli Íslands og Bandaríkjanna með skipum, sem gerð eru út af íslenskum skipafélögum, og bandarískum skipum meðan varnarsamningurinn er í gildi;

árétta skerf Íslands til hinna einkar mikilvægu samgangna á sjó er tengja aðila Norður-Atlantshafsbandalagsins;

hafa orðið ásáttar um eftirfarandi:

1. gr.

Flutningaþjónusta á sjó milli Íslands og Bandaríkjanna með farm vegna varnarsamningsins skal látin í té af bandarískum skipum og skipum, sem íslensk skipafélög gera út, á grundvelli samkeppni samkvæmt grein þessari milli skipafélaga með skip undir bandarískum fána og íslenskra skipafélaga. Slík samkeppni skal leiða til samninga er tryggji að bæði skipafélögum með skip undir bandarískum fána og íslenskum skipafélögum verði unnt að taka virkan þátt í flutningunum. Þessum markmiðum verði náð með því að Bandaríkin og Ísland komi sér saman um hlutfallsskiptingu farms, sem flytja skal sjóleiðis vegna varnarsamningsins, milli skipa, sem gerð eru út af íslenskum skipafélögum, og bandarískra skipa á grundvelli slíkrar samkeppni.

Noting the significance of the Defense Agreement in Icelandic-United States relations as well as its unique importance to the North Atlantic Treaty Organization;

Recognizing the need for equitable participation by Iceland and the United States in the burdens and benefits of the Defense Agreement;

Taking into account the historic participation of vessels operating for Icelandic shipping companies and vessels of the United States in the carriage of military cargo between the United States and Iceland in support of the defence arrangements established pursuant to the Defense Agreement;

Recognizing that equitable participation of vessels of both countries in the carriage of cargoes for purposes of the Defense Agreement will strengthen the relations of the Parties and further mutual cooperation in essential areas of defense;

Acknowledging the vital importance of securing adequate ocean transportation services between Iceland and the United States with vessels operating for Icelandic shipping companies and vessels of the United States during the period of the Defense Agreement;

Reaffirming the contribution of Iceland to the vital sea link that binds the members of the North Atlantic Treaty Organization;

Have agreed as follows:

ARTICLE I

Transportation services for cargo transported by sea between Iceland and the United States for purposes of the Defense Agreement shall be provided by vessels of the United States and vessels operated by Icelandic shipping companies on the basis of competition between United States flag carriers and Icelandic shipping companies pursuant to this Article. Any such competition shall result in contract awards that ensure that both United States flag carriers and Icelandic shipping companies are able to maintain a viable presence in the trade. To ensure achievement of these objectives, the percentage of cargo transported by sea for purposes of the Defense Agreement that is allocated between vessels operated by Icelandic shipping companies and vessels of the United States on the basis of such competition shall be determined by agreement between the United States and Iceland.

2. gr.

Samningur þessi er háður fullgildingu ríkisstjórnar Lýðveldisins Íslands og ríkisstjórnar Bandaríkja Ameríku í samræmi við stjórnskipunarreglur ríkjanna. Hann tekur gildi þegar skipst hefur verið á fullgildingarskjölum í Reykjavík.

3. gr.

(1) Samningur þessi skal gilda meðan varnarsamningurinn eða samningur, sem kemur í hans stað, er í gildi. Hvor aðili um sig getur hvenær sem er tilkynnt hinum að hann hyggist segja samningi þessum upp. Uppsögn tekur gildi 12 mánuðum eftir dagsetningu slíkrar tilkynningar.

(2) Samningur þessi skal ekki hindra ráðstafanir sem hvor aðili um sig telur nauðsynlegar til verndar brýnum öryggishagsmunum sínum.

4. gr.

Ákvæði samnings þessa og sérhvers samkomulags um framkvæmd hans, sem gert er samkvæmt 1. gr., skulu ganga fyrir ákvæðum hvers kyns eldri ósamrýmanlegra laga eða reglugerða Lýðveldisins Íslands eða Bandaríkja Ameríku.

ÞESSU TIL STAÐFESTU hafa undirritaðir, sem til þess hafa fullt umboð, undirritað samning þennan.

GJÖRT í New York hinn 24. september 1986 í tvíriti á ensku. Ríkisstjórn Lýðveldisins Íslands mun láta í té eftir stjórnvaldsleiðum opinbera þýðingu samningsins á íslensku.

FYRIR RÍKISSTJÓRN
LÝÐVELDISINS ÍSLANDS
Matthías Á. Mathiesen

FYRIR RÍKISSTJÓRN
BANDARÍKJA AMERÍKU
George P. Shultz

ARTICLE II

This Treaty shall be ratified by the Government of the Republic of Iceland and the Government of the United States of America in accordance with their respective constitutional processes. It shall enter into force upon the exchange of instruments of ratification at Reykjavik.

ARTICLE III

(1.) This Treaty shall remain in force as long as the Defense Agreement or a successor agreement remains in force. Either Party may, at any time, give notice to the other of its intention to terminate this Treaty. Termination shall take effect 12 months from the date of such notice.

(2.) This Treaty shall not preclude the application of measures deemed necessary by either Party to protect its essential security interests.

ARTICLE IV

The provisions of this Treaty and any implementing arrangements concluded pursuant to Article I shall apply notwithstanding any prior inconsistent law or regulation of the Republic of Iceland or the United States of America.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized for this purpose, have signed this Treaty.

DONE at New York, this 24th day of September, 1986, in duplicate in the English language. The Government of the Republic of Iceland shall provide through diplomatic channels the official translation of the Treaty in the Icelandic language.

FOR THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF ICELAND:
Matthías Á. Mathiesen

FOR THE GOVERNMENT OF THE
UNITED STATES OF AMERICA:
George P. Shultz

Fylgiskjal II.

SAMKOMULAG

milli lýðveldisins Íslands og Bandaríkja Ameríku varðandi samning til að auðvelda framkvæmd varnarsamstarfs ríkjanna.

Ríkisstjórnir lýðveldisins Íslands og Bandaríkja Ameríku

hafa vegna samnings milli lýðveldisins Íslands og Bandaríkja Ameríku til að auðvelda framkvæmd varnarsamstarfs ríkjanna sem undirritaður var í New York hinn 24. september 1986 orðið ásáttar um eftirfarandi:

1. Flutningaþjónusta á sjó milli Íslands og Bandaríkja Ameríku með farm vegna varnarsamningsins skal látin í té af bandarískum skipum og skipum, sem íslensk skipafélög gera út, á grundvelli samkeppni sem með vissu millibíli verði efnt til milli skipafélaga með skip undir bandarískum fána og íslenskra skipafélaga. Samkeppni skal hverju sinni leiða til samninga við bæði íslenskt skipafélag og skipafélag með skip undir bandarískum fána þannig að lægstbjóðandi flytji allt að 65 af hundraði farmsins og sá frá hinu landinu, sem átti tilboð næst tilboði lægstbjóðanda, flytji afganginn, þó þannig að ekkert skal vera því til fyrirstöðu að lægstbjóðandi flytji meiri farm ef bjóðandinn frá hinu landinu er ekki til reiðu. Ef áður nefnt næstlægsta tilboð er frá skipafélagi með skip undir bandarískum fána og bandarísk stjórnvöld, sem annast samningagerð, tilkynna skipafélaginu að þau telji tilboð þess ósanngjarnt skal skipafélagið þó láta í té öll gögn um kostnað þess við flutningana. Stjórnvöld skulu kanna gögn þessi og gera síðan samning um réttmætt farmgjald sem tekur viðunandi tillit til kostnaðar skipafélagsins, miðað við eðlilega hagkvæmni í rekstri, auk sanngjarns hagnaðar. Ef áður nefnt næstlægsta tilboð er frá íslensku skipafélagi og bandarísk stjórnvöld, sem annast samningagerð, telja tilboðið ósanngjarnt skulu aðilar að samkomulagi þessu ráðgast um hvað sé sanngjarnt farmgjald fyrir flutningana.

2. Samkomulag þetta tekur gildi á gildistöku-degi samnings milli lýðveldisins Íslands og Bandaríkja Ameríku til að auðvelda framkvæmd

Alþt. 1986. A. (109. löggjafarþing).

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

between the Republic of Iceland and the United States of America in Implementation of the Treaty to Facilitate their Defense Relationship

The Government of the Republic of Iceland and the Government of the United States of America,

In implementation of the Treaty between the Republic of Iceland and the United States of America to Facilitate their Defense Relationship, signed at New York on September 24th, 1986,

Have agreed as follows:

1. Transportation services for cargo transported by sea between Iceland and the United States for purposes of the Defense Agreement shall be provided by vessels of the United States and vessels operated by Icelandic shipping companies on the basis of periodic competitions between United States flag carriers and Icelandic shipping companies. Each competition shall result in contract awards to both an Icelandic shipping company and a United States flag carrier such that not to exceed 65 percent of the cargo shall be carried by the lowest bidder and the remainder shall be carried by the next lowest bidder of the other country, provided that the lowest bidder shall not be precluded from carrying additional cargo if the next lowest bidder of the other country is unavailable. However, in the event that the next lowest bidder is a United States flag carrier and the United States contracting authority notifies that carrier that it believes that the carrier's bid is unreasonable, the carrier shall submit all data pertinent to its costs of carriage. These data shall be reviewed by the United States contracting authority, which shall award this contract at a fair rate that adequately covers the carrier's costs, assuming normal efficiencies of operation, plus a reasonable profit. If the next lowest bidder is an Icelandic shipping company and the United States contracting authority believes that its bid is unreasonable, the Parties shall consult with a view to establishing a reasonable rate for the contract.

2. This Memorandum of Understanding shall enter into force on the date of entry into force of the Treaty between the Republic of Iceland and

33

varnarsamstarfs ríkjanna sem undirritaður var hinn 24. september 1986. Gildistími samkomulags þessa skal vera hinn sami og samningsins.

3. Aðilar skulu árlega endurskoða framkvæmd þessa samkomulags í því skyni að efla samkeppni og tryggja raunhæfa þátttöku skipafélaga frá báðum löndunum í flutningunum. Samkomulagi þessu má breyta hvenær sem aðilar verða ásaðttir um það.

ÞESSU TIL STAÐFESTU hafa undirritaðir, sem til þess hafa fullt umboð, undirritað samkomulag þetta.

GJÖRT í New York hinn 24. september 1986 í tvíriti á ensku. Ríkisstjórn Lýðveldisins Íslands mun láta í té eftir stjórnvaldsleiðum opinbera þýðingu samkomulagsins á íslensku.

FYRIR RÍKISSTJÓRN
LÝÐVELDISINS ÍSLANDS:
Matthías Á. Mathiesen

FYRIR RÍKISSTJÓRN
BANDARÍKJA AMERÍKU:
George P. Shultz

the United States of America to Facilitate their Defense Relationship, signed on September 24, 1986. This Memorandum of Understanding shall remain in force as long as that Treaty remains in force.

3. The Parties shall review on an annual basis the operation of this Memorandum of Understanding with a view to enhancing competition and ensuring the viability of the carriers of both countries operating in the trade. This Memorandum of Understanding may be amended by mutual agreement of the Parties at any time.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized for this purpose, have signed this Memorandum of Understanding.

DONE at New York, this 24th day of September, 1986, in duplicate in the English language. The Government of the Republic of Iceland shall provide through diplomatic channels the official translation of the Memorandum of Understanding in the Icelandic language.

FOR THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF ICELAND:
Matthías Á. Mathiesen

FOR THE GOVERNMENT OF THE
UNITED STATES OF AMERICA:
George P. Shultz